

SKOLFS 2023:251

Utkom från trycket
den 5 januari 2024

**Skolverkets föreskrifter
om ämnesplan för ämnet grafisk produktion
i gymnasieskolan och inom kommunal
vuxenutbildning på gymnasial nivå;**

beslutade den 20 december 2023.

Skolverket föreskriver följande med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

1 § Ämnesplanen för ämnet grafisk produktion finns i bilagan till dessa föreskrifter.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2024.
 2. Föreskrifterna ska tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

På Skolverkets vägnar

PETER FREDRIKSSON

Anna Jägberg

Grafisk produktion

Grafiska produkter finns överallt i vårt samhälle och är viktiga för många olika områden, från information till förpackningar och reklam. Ämnet behandlar den grafiska processen, hur en grafisk produkt utvecklas från idé till färdig produkt och de arbetsflöden processen bygger på.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet grafisk produktion ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om den grafiska processens olika steg, från tryckanpassade original till trycktekniker och bearbetning. Undervisningen ska även ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att planera och utföra grafiska produktioner, från idé till färdig produkt. Den ska dessutom bidra till att eleverna utvecklar förståelse av relationen mellan idé, koncept och produktion.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla förmåga att använda utrustning för grafisk produktion samt att använda utrustningen på ett resurssnålt sätt. Undervisningen ska även bidra till att stimulera elevernas intresse för den grafiska produktionens tekniska utveckling. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla förmåga att arbeta på ett säkert sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Den grafiska produktens slutgiltiga kvalitet är beroende av dess väg genom den grafiska arbetsprocessen, som i stor utsträckning bygger på lag- och projektarbete i olika steg, inte sällan mellan olika företag. I undervisningen ska eleverna därför ges möjlighet att utveckla förmåga att planera, samarbeta och lösa problem samt utveckla förståelse av individens ansvar för arbetsprocessen.

Eleverna ska genom ett undersökande och problemlösande arbetssätt stimuleras till fortsatt lärande och yrkesmässig utveckling inom grafisk produktion. I undervisningen ska både teoretiska och praktiska moment ingå.

Undervisningen i ämnet grafisk produktion ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om den grafiska produktionsprocessen.
- Förmåga att planera och utföra grafiska produktioner från idé till färdig produkt.
- Förmåga att använda utrustning för grafisk produktion.
- Förmåga att arbeta säkert i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.
- Förmåga att bedöma kvaliteten på utfört arbete.

Nivåer i ämnet grafisk produktion

Nivå 1, 100 poäng.

Nivå 2, 100 poäng, som bygger på nivå 1.

Nivå 3, 100 poäng, som bygger på nivå 2.

Nivåkod: GRAS1000X**Centralt innehåll**

Undervisningen i ämnet grafisk produktion på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

Grafiska processer

- Orientering i den grafiska processens olika steg samt om vanligt förekommande arbetsuppgifter och ansvarsområden.
- Orientering i den grafiska produktionens utveckling.
- Orientering inom materialkunskap, däribland substrat, färg och tryckformsmaterial.
- Orientering om färg- och kvalitetsstyrning.
- Planering och genomförande av grafiska produktioner.
- Användning av programvaror för framställning av grafiska produkter.
- Utförande av design och originalarbeten.
- Utförande av arbetsuppgifter inom grafisk produktion, däribland enklare repro- och efterbearbetningsmetoder av enfärgstryck.

Planering och utrustning

- Planering, övervakning, styrning och reglering av manuella eller automatiserade arbetsflöden.
- Orientering inom produktionsrelaterade problem.

Säkerhet, resultat och kvalitet

- Lagar och andra bestämmelser som gäller arbetsmiljö och säkerhet inom grafisk produktion. Säkert och miljömässigt arbete, däribland instruktioner och säkerhetsanvisningar.
- Tillämpning av arbetsmetoder för struktur, ordning och effektiv arbetsmiljö.
- Bedömning av kvalitet på och resultat av utfört arbete.
- Begrepp och uttryck inom området för att kommunicera om arbetsprocess och resultat.

Nivå 2, 100 poäng**Nivåkod: GRAS2000X****Centralt innehåll**

Undervisningen i ämnet grafisk produktion på nivå 2 ska behandla följande centrala innehåll:

Grafiska processer

- Den grafiska processens olika steg och relationen mellan idé och färdig produkt.
- Den grafiska produktionens utveckling.
- Materialkunskap, däribland substrat, färg och tryckformsmaterial.
- Planering och genomförande av grafiska produktioner.
- Användning av programvaror för framställning av grafiska produkter.
- Utförande av design och originalarbeten.

- Utförande av arbetsuppgifter inom grafisk produktion.
- Efterbearbetning av flerfärgstryck vid grafisk produktion.

Planering och utrustning

- Planering, övervakning, styrning och reglering av manuella eller automatiserade arbetsflöden.
- Tolkning och bearbetning av mätvärden och information.
- Lösning av produktionsrelaterade problem.

Säkerhet, resultat och kvalitet

- Lagar och andra bestämmelser som gäller arbetsmiljö och säkerhet inom grafisk produktion. Säkert och miljömässigt arbete, däribland instruktioner och säkerhetsanvisningar.
- Riskbedömning i samband med arbetsuppgifter.
- Tillämpning av arbetsmetoder för struktur, ordning och effektiv arbetsmiljö.
- Bedömning av kvalitet på och resultat av utfört arbete.
- Begrepp och uttryck inom området för att kommunicera om arbetsprocess och resultat.
- Kommunikation och samarbete mellan olika roller och målgrupper.

Nivå 3, 100 poäng

Nivåkod: GRAS3000X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet grafisk produktion på nivå 3 ska behandla följande centrala innehåll:

Grafiska processer

- Den grafiska processens olika steg och relationen mellan idé, koncept och produktion.
- Utveckling och digitalisering inom grafisk produktion.
- Materialkunskap, däribland substrat, färg och tryckformsmaterial.
- Planering och genomförande av olika typer av grafiska produktioner.
- Användning av programvaror för framställning av grafiska produkter.
- Utförande av design och originalarbeten.
- Grafisk produktionsplanering utifrån faktorer som påverkar logistik och produktionsekonomi.
- Efterbearbetning av flerfärgstryck vid grafisk produktion.

Planering och utrustning

- Planering, övervakning, styrning och reglering av manuella eller automatiserade arbetsflöden.
- Analys, tolkning och bearbetning av mätvärden och information.
- Lösning av produktionsrelaterade problem.

Säkerhet, resultat och kvalitet

- Lagar och andra bestämmelser som gäller arbetsmiljö och säkerhet inom grafisk produktion. Säkert och miljömässigt arbete, däribland instruktioner och säkerhetsanvisningar.
- Riskbedömning i samband med arbetsuppgifter.

- Tillämpning av arbetsmetoder för struktur, ordning och effektiv arbetsmiljö.
- Bedömning av kvalitet på och resultat av utfört arbete samt förbättringar i arbetsprocessen.
- Begrepp och uttryck inom området för att kommunicera om arbetsprocess och resultat.
- Kommunikation och samarbete mellan olika roller och målgrupper.

Betygskriterier

Av 15 kap. 24 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om den grafiska produktionsprocessen.

Eleven planerar och utför grafiska produktioner med **viss säkerhet**.

Eleven arbetar med utrustning för grafisk produktion med **viss** skicklighet.

Eleven arbetar på ett säkert sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Eleven gör en **enkel** utvärdering av sitt arbete.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven visar **goda** kunskaper om den grafiska produktionsprocessen.

Eleven planerar och utför grafiska produktioner med **säkerhet**.

Eleven arbetar med utrustning för grafisk produktion med **god** skicklighet.

Eleven arbetar på ett säkert sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Eleven gör en **utvecklad** utvärdering av sitt arbete.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om den grafiska produktionsprocessen.

SKOLFS 2023:251

Eleven planerar och utför grafiska produktioner med **god säkerhet**.

Eleven arbetar med utrustning för grafisk produktion med **mycket god** skicklighet.

Eleven arbetar på ett säkert sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Eleven gör en **välutvecklad** utvärdering av sitt arbete.